เรื่องที่ 4 ความมีประสิทธิผล

ผลการใช้ประโยชน์ข้อมูลทางบัญชีในการบริหารจัดการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

เรื่องที่ 4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชีหรือต้นทุนผลผลิตเพื่อการบริหาร : ด้านบัญชีลูกหนี้เงินยืม

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชีหรือต้นทุนผลผลิตเพื่อการบริหาร

เพื่อการควบคุม กำกับดูแลให้บัญชีลูกหนี้เงินยืมนอกงบประมาณ รหัสบัญชีแยกประเภท 1102010102 ของหน่วยเบิกจ่ายจะต้องแสดงจำนวนคงเหลือที่ถูกต้อง ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. 2562 โดยต้องมีการจัดทำสัญญาการยืมเงินและสรุปรายการสัญญาการยืมเงินที่ยังไม่ส่งใช้คืนเงินยืม เพื่อให้ข้อมูลทางบัญชีลูกหนี้เงินยืมนอกงบประมาณแสดงยอดคงเหลือในระบบ New GFMIS Thai ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน และสามารถติดตามทวงถามให้ผู้ยืมส่งหลักฐานการจ่ายและ/หรือเงินเหลือจ่ายที่ยืมภายในระยะเวลาที่ระเบียบกระทรวงกาคลังกำหนด เพื่อการใช้ประโยชน์ในการบริหารทรัพยากรของหน่วยงาน และเป็นเพิ่มประสิทธิภาพ ในกระบวนการหรือขั้นตอนการดำเนินงานให้เป็นไปด้วยความจำเป็น เหมาะสม

2. การวิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชี/วิเคราะห์สาเหตุ/ข้อเสนอแนะและประโยชน์ที่ได้รับ

2.1. วิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชี

การตรวจสอบข้อมูล : ดำเนินการโดยเรียกรายงานงบทดลองหน่วยเบิกจ่าย 2303490001 ในระบบ New GFMIS Thai เพื่อตรวจสอบบัญชีแยกประเภทลูกหนี้เงินยืมนอกงบประมาณ รหัสบัญชีแยกประเภท 1102010102 ควบคู่กับรายงานลูกหนี้เงินยืมประจำวัน/เดือน รายงานงบทดลองและรายงานบัญชีแยกประเภทในระบบ 3Dgf-ARU ซึ่งใช้บันทึกรายการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณทุกประเภทของหน่วยงาน ในรอบ 12 เดือน (งวดที่ 1 ถึง 12) ประจำปีงปบระมาณ 2569 พบว่า สรุปรายการสัญญาการยืมเงินที่ยังไม่ส่งใช้คืนเงินยืมมีข้อมูลไม่สอดคล้องและไม่ตรงกับรายงานลูกหนี้เงินยืมประจำวัน/เดือน

2.2. การวิเคราะห์สาเหตุ

จากการตรวจสอบข้อมูลทางบัญชีตามข้อ 1 พบสาเหตุของผลต่างคือ หน่วยงานนำส่งเงินเหลือจ่ายเงินยืมผิดประเภท โดยนำเงินเหลือจ่ายลูกหนี้เงินยืมในงบประมาณ นำส่งชดใช้เป็นลูกหนี้เงินยืมนอกงบประมาณ จำนวน 4 รายการ รวมเป็นเงิน 36,520 บาท และยังพบว่ามีการบันทึกลูกหนี้เงินยืมผิดประเภท โดยหน่วยงานนำรายการค่าใช้จ่ายของกิจกรรมแหล่งเงินนอกงบประมาณและกิจกรรมแหล่งเงินแผ่นดินมาจัดทำสัญญารวมกันและบันทึกเป็นลูกหนี้เงินยืมเงินในงบประมาณ แต่เมื่อบันทึกชดใช้เงินยืมเป็นใบสำคัญกับบันทึกเป็นลูกหนี้เงินยืมเงินนอกงบประมาณ จำนวน 2 รายการ รวมเป็นเงิน 7,475 บาท โดยวิเคราะห์พบสาเหตุ ดังนี้

(1) ไม่ได้ตรวจสอบสัญญายืมเงิน ว่าเป็นการรับคืนเงินยืมเป็นเงินสด ของบัญชีลูกหนี้ในงบประมาณหรือลูกหนี้เงินนอกงบประมาณ

(2) ไม่ได้ตรวจสอบเอกสารแสดงรายการค่าใช้จ่ายตามสัญญายืมเงิน ว่าเป็นรายการที่เกิดจากการดำเนินงการจัดกิจกรรมจากแหล่งเงินแผ่นดินหรือแหล่งเงินนอกงบประมาณ

(3) ไม่ได้ตรวจสอบเอกสารแสดงรายการค่าใช้จ่ายตามสัญญายืมเงิน ว่ามีการนำเอกสารขออนุญาตของทั้งสองแหล่งเงิน มาจัดทำสัญญายืมเงินรวมกันหรือไม่

2.3. ข้อเสนอแนะและประโยชน์ที่ได้รับ

จากผลการวิเคราะห์สาเหตุตามข้อ 2 พบว่า ระบบควบคุมภายในเกี่ยวกับบัญชีลูกหนี้เงินยืมนอกงบประมาณของหน่วยงานยังมีไม่เพียงพอ จึงขอเสนอแนวทางการควบคุมภายในและให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามแนวทางที่กำหนด ดังนี้

(1) กำชับให้ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินและรับชดใช้เงินยืม ตรวจสอบสัญญาการยืมเงินทุกครั้งเพื่อป้องกันการรับชดใช้เงินยืมผิดประเภท

(2) กำชับให้ผู้รับผิดชอบปฏิบัติงานตามขั้นตอนเกี่ยวกับการยืมเงินอย่างเคร่งครัด เช่น ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบเอกสารสัญญายืมเงินทุกครั้งก่อนบันทึกรายการเบิกจ่ายเงินยืมในระบบ 3Dgf-ARU และในระบบ New GFMIS Thai เพื่อป้องกันการบันทึกบัญชีลูกหนี้เงินยืมผิดประเภท

(3) ผู้รับผิดชอบด้านบัญชีสอบทานการบันทึกบัญชีลูกหนี้เงินยืมในระบบ 3Dgf-ARU และในระบบ New GFMIS Thai กับสัญญาการยืมเงินทุกครั้งเพื่อป้องกันการบันทึกบัญชีลูกหนี้เงินยืมผิดประเภท หรือบันทึกจำนวนเงินไม่ตรงกับสัญญาการยืมเงิน

(4) กำหนดให้มีการตรวจสอบกระทบยอดคงค้างของบัญชีลูกหนี้เงินยืมทุกสิ้นเดือน และปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. 2562 อย่างเคร่งครัด เพื่อให้บัญชีลูกหนี้เงินยืมถูกต้องและเป็นปัจจุบัน รวมทั้งจำนวนเงินตรงกับสรุปรายการสัญญายืมเงินที่ยังไม่ส่งใช้คืนเงินยืม

เรื่องที่ 4.2 การรายงานผลการดำเนินงานต่อผู้บริหารจากการวิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชี : ด้านบัญชีลูกหนี้เงินยืม

มหาวิทยาลัยพิจารณาประเด็นที่ได้รับจากผลการใช้ประโยชน์จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านบัญชีลูกหนี้เงินยืมนอกงบประมาณ และเห็นด้วยกับแนวทางการควบคุมภายในเกี่ยวกับการยืมเงิน โดยมอบหมายให้ทุกสำนัก/กอง และหน่วยงานในสังกัดปฏิบัติตามประกาศมหาวิทยาลัย เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการยืมเงินทดรองจ่ายเงินจากงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ

ให้งานการเงินและบัญชี กองกลาง สำนักงานอธิการบดี รับผิดชอบสอบทานเอกสารสัญญายืมเงิน และเอกสารแนบรายการค่าใช้จ่ายถูกต้อง ครบถ้วน ก่อนการบันทึกรายการขอเบิกเงินยืมตามสัญญายืมเงิน รวมทั้งให้ดำเนินการสอบทานและกระทบยอดคงค้างบัญชีลูกหนี้เงินยืมในระบบ 3Dgf-ARU และในระบบ New GFMIS Thai กับเอกสารหลักฐานการรับชดใช้เงินยืมเป็นใบสำคัญและ รับชดใช้เงินสดเหลือจ่ายเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถดำเนินการแก้ไขข้อคลาดเคลื่อนได้ทันภายในงวดบัญชีที่เกิดรายการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ธาตรี มหันตรัตน์)
รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา